

Administrativa avdelningen

Datum 2013-11-21

Till
Regionfullmäktige

Inför regionfullmäktige 26 november 2013

Inför regionfullmäktiges sammanträde den 26 november översändes följande:

- Kungörelse om brådskande ärende enligt kommunallagen 5 kap 11 §
- Ärende 7: Interpellationssvar
- Nytt ärende 28: Beslut om att dosdispensering av läkemedel är en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse

Utgår

Ärendena 15-16 utgår eftersom de inte behandlades av regionstyrelsen 19 november 2013:

- Ärende 15: Vårdval rehabilitering inom primärvård (ärendet utgick i avvaktan på att facklig förhandling enligt MBL § 14 avslutats)
- Ärende 16: Förslag till styrmodell för regionservice (ärendet utgick)

Regionkansliet
Enligt uppdrag

Britt-Marie Gustafsson
Kanslisekreterare

Regionfullmäktige

Sammanträde med regionfullmäktige för Västra Götalandsregionen i sessionssalen, Kommunhuset, Sundsgatan 29, Vänersborg tisdagen den 26 november 2013 kl 09.30.

Kungörelse om brådskande ärende

Enligt kommunallagen 5 kap 11 § meddelas att nedanstående ärende avses behandlas vid Regionfullmäktiges sammanträde den 26 november 2013, utöver de ärenden som i övrigt har kungjorts den 18 november 2013 för sammanträdet:

Ärende 28: Beslut om att dosdispensering av läkemedel är en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse.
Diarienummer RS 1033-2013

Ärendena 15-16 utgår eftersom de inte behandlades av regionstyrelsen 19 november 2013:

Ärende 15: Vårdval rehabilitering inom primärvård (ärendet utgick i avvaktan på att facklig förhandling enligt MBL § 14 avslutats)

Ärende 16: Förslag till styrmodell för regionservice (ärendet utgick)

Kjell Nordström
Ordförande

Svar på interpellation från Arne Lernhag ang Västtrafik

Innan jag svarar på Arne Lernhags fråga vill jag ge en allmän bakgrund.

Från och med 2012 ändrades förutsättningarna ganska radikalt vad avser kollektivtrafikens organisation såväl i Sverige som i Västra Götaland.

En ny lagstiftning började gälla där man måste ha en regional myndighet för kollektivtrafiken som i vårt fall ligger direkt under regionfullmäktige. Dessutom blev regionen ensamägare av Västtrafik AB i stället för som tidigare 50 olika ägare. Kollektivtrafiknämnden tar fram ett flerårigt Trafikförsörjningsprogram som antas av regionfullmäktige och kollektivtrafiknämnden fungerar som en beställarnämnd till Västtrafik med tydliga krav på vilka frågor som skall prioriteras och vilken typ av trafik som skall upphandlas. Västtrafik är det utförande bolaget på motsvarande sätt som tex Operan eller våra sjukhus.

Tidigare fick Västtrafik uppdrag av de 50 olika ägarna som beställde trafik. Lite förenklat beställde kommunerna den lokala trafiken och regionen den kommunöverskridande trafiken.

I skatteväxlingen ingick inte skolresor och färdtjänst vilket får till följd att förutsättningarna vem som betalar viss trafik förändrats.

I överenskommelsen mellan regionen och kommunerna byggde på att dialogen med kommunerna sköts av Kollektivtrafiknämnden i de olika råden. Västtrafiks politiker skulle inte delta i denna dialog. Dialogen skulle också vara på en strategisk nivå.

När vi nu analyserar relationen mellan regionen, kommunerna och Västtrafik visar det sig att man uppfattat uppdragen och rollerna rätt olika samt att förutsättningarna och förväntningarna är olika. Vissa kommuner för på politikernivå en tydlig strategisk diskussion med regionen medan andra även tar upp mer detaljerade frågor som oftast hanteras av Västtrafik.

Eftersom även kommunernas roll förändrats så har kommunerna inte kvar samma organisation för kollektivtrafikfrågor som tidigare. Det har försvårat dialogen med regionen.

Från början inrättade Västtrafik sin organisation ganska strikt efter det ursprungliga avtalet. Men succesivt har en anpassning skett. Tex under våren har mer detaljerade hearingar skett om trafikplanen för 2014.

Den 6 och 7 nov var det samråd med kommunerna inför tågtrafiken 2015-2016. Att den sker så tidigt beror på de särskilda förutsättningar som gäller tågtrafiken. Jag var med på en av dessa träffar och jag upplevde dialogen mycket positiv.

Nyligen diskuterades samrådsfrågorna på det regionala kollektivtrafikerådet. Västtrafiks styrelse representerades av Tore Hult. Det var tydligt att roller och hur dialogen skall ske behöver utvecklas tydligare. Tex bör en politisk dialog ske mellan politiker och inte mellan politiker och tjänstemän. Om Kollektivtrafiknämnden önskar att Västtrafik kontinuerligt skall närvara vid de delregionala- och regionala kollektivtrafikeråden kommer vi givetvis att vara det.

För att vi skall lyckas utveckla kollektivtrafiken både på kort och lång sikt krävs ett gemensamt ansvar för samarbetet.

Jag och Västtrafik kommer att efter bästa förmåga ta tillvara den lokala kompetens som finns såväl hos de kommunala företrädarna som hos våra resenärer och entreprenörer.

Leif Blomqvist ordf i Västtrafik

2013-11-26

Till Regionfullmäktige

Svar på interpellation angående ambulanssjukvården

Arne Lernhag (M) undrar i sin interpellation vad jag tänker göra för att infria ”löftet från den politiska ledningen om att det skulle bli bättre och billigare när regionen tog över verksamheten /.../ eller åtminstone att det inte blir ännu sämre och dyrare än vad det var förut när de privata entreprenörerna drev verksamheten?

Jag vill börja med att klargöra att det inte fanns någon regioncentral strategi att all ambulansverksamhet i regionen skulle ske i offentlig regi. Det är utförarna, i de här fallen Sahlgrenska Universitetssjukhuset och NU-sjukvården som ansvarar för ambulansverksamheten. Så mitt enkla svar är att jag som ordförande i hälso- och sjukvårdsutskottet fortsatt kommer ha en dialog om hur den prehospitäl sjukvården uppnår sina mål och vilka åtgärder som vidtas för att uppnå dem.

Jag vill ändå passa på att bemöta några av påståendena som förs fram i interpellationen. Det stämmer att några av ambulanserna inom NU-sjukvården har rullat mer än 40000 mil men utbyte sker succesivt. 4 ambulanser levererades så sent som förra veckan och 11 byts succesivt ut nästa år. Inom SU är fordonspolicyn exakt densamma som under entreprenaddriften.

När det gäller kostnadsläget så stämmer det att kostnaden har ökat. Det handlar bland annat om:

- Puckel kostnader i samband med uppstart av egen regi
- Förbättrad arbetsmiljö jämfört med entreprenad drift. Bland annat innebärande kortare arbetstid (effektiv arbetstid). I vissa områden delat dygn jämfört med dygnspass 24 timmar. Införande av rast i stället för måltidsuppehåll.

Det är också på sin plats att understryka att den verksamhet som nu tagits över i egen regi inte är densamma som konkurrensutsattes för fem år sedan. Kostnadslägen förändras liksom antal uppdrag och typ av uppdrag.

Helen Eliasson (S)
Ordförande Hälso- och sjukvårdsutskottet

2013-11-26

Till Regionfullmäktige

Svar på interpellation angående Arbetet med pris- och sortimentsstrategi inom kollektivtrafiken

Svar till Birgitta Adolfsson (FP) på frågan: Vilket besked är det som egentligen gäller angående arbetet med pris- och sortimentsstrategin inom kollektivtrafiken?

Det som Birgitta Adolfsson uppfattar som krångligt att förstå är i själva verket ganska enkelt.

Den politiska ledningen ser fram emot att kollektivtrafiknämnden lägger fram ett förslag om förenklingar i Västtrafiks biljettsystem. Ett förslag som är framtaget i ett föredömligt samarbete inom nämnden och med kommunerna.

Det som vi inte vill ha som förslag är ett steg två med införande av ett helt nytt system baserat på resans längd.

Båda stegen har varit del av det gedigna förarbetet i kollektivtrafiknämnden och de regionala råden men om förslagen om förenklingarna både är bra och nödvändiga krävs mer innan vi vill gå fram med ett förslag om att införa ett helt nytt och oprövat system. Det är också den signal vi har fått både från Kollektivtrafiksekretariatet och kommunerna.

Däremot vore det oansvarigt att bara kasta bort allt arbete som har gjorts med steg två och vi ser därför ingen anledning att låta bli att utvärdera det som tagits fram och gjorts så här långt. Hur kollektivtrafiknämnden vill göra det arbetet har vi ingen åsikt om.

Att fler väljer kollektivtrafiken är en av de viktigaste nycklarna till att minska miljöpåverkan, trängsel och sårbarheten i transportsystemen. Därför är ett högt allmänt förtroende för kollektivtrafiken ett viktigt mål.

Beskedet till dig är alltså att den politiska ledningen förväntar sig ett gemensamt framtaget förslag rörande en förenkling av biljettsystemen. Vi förväntar oss också att slippa ta ställning till ett förslag om ett införande av ett helt nytt biljettsystem och efter vad vi har förstått är vi inte ensamma i den uppfattningen.

Gert-Inge Andersson (S)
Regionstyrelsens ordförande

2013-11-26

Till Regionfullmäktige

Svar på interpellation angående från Kristina Jonäng (C) angående kollektivtrafikens utbyggnad och finansiering

Kristina Jonäng frågar mig om jag avser att nu ha fokus på en expansiv kollektivtrafik i ett brett samarbete eller om jag istället tänker riskera splittring och konfrontation i enhetstaxans namn?

Det är inte helt lätt att tolka Kristina Jonängs fråga. Rubriken antyder att den handlar om hur den politiska ledningens fortsatta satsning på kollektivtrafik ska se ut. Men själva frågan handlar om att det pågår ett spel för att driva fram en enhetstaxa med bakgrund av ett uttalande i media.

Inget av partierna i den politiska ledningen har idag fastlagt vilka frågor de kommer att driva i valrörelsen nästa år. Det finns antagligen lika många tankar och idéer om vad de enskilda partierna ska driva som det finns partiaktiva och hur dessa frågor fastställs är olika från parti till parti.

Det jag tror att Kristina Jonäng refererar till i sin fråga är en ledamot i Kollektivtrafiknämnden som uttrycker sin vilja till vad hans parti skulle kunna gå till val på. Meningen efter uttalandet om enhetstaxa i artikeln lyder dock: "Beslut om vad Socialdemokraterna i Västra Götaland kommer att gå till val på bestäms under våren 2014". Jag vill tydliggöra att det inte är enskilda partimedlemmars uttalanden som styr uppdrag till nämnden eller den arbetsgrupp som ligger under den.

Det viktigaste arbetet i Kollektivtrafiknämnden under resten av mandatperioden är att fortsätta jobba med de förenklingar av Västtrafiks biljettsystem som jag presenterade på förra fullmäktigemötet liksom att utvärdera, analysera och föra en dialog med kommunerna kring de resultat angående de studier som görs kring ett förändrat zonsystem. Den samlade bedömningen som gjorts i flera kommuner liksom hos många regionfullmäktigeledamöter, (som uttalat sin åsikt både i media och på gruppmöten), är att det behövs mer tid och kunskap för att fatta ett sådant beslut.

Regionfullmäktige kommer under våren att få ta ställning till förslag från Kollektivtrafiknämnden. Jag hoppas verkligen att vi kan genomföra det arbetet i politiskt samförstånd, det har vi gjort hittills.

Att den politiska ledningen kommer att fortsätta att prioritera kollektivtrafiken i budgetförslaget för 2015 kan jag också lova idag. Vi har gjort det tidigare och kommer göra det igen för regionutvecklingen och klimatutmaningarna.

Så svaret till Kristina Jonäng blir att vi kommer att fortsätta att arbeta för att förverkliga de ambitiösa mål för kollektivtrafiken vi har fastställt, nu och i framtiden.

Ulrika Frick (Mp)

Ordförande Kollektivtrafiknämnden Västra Götalandsregionen

Ärende 28

Protokoll från regionstyrelsen, 2013-11-19

§ 279

Dos-tjänster

Diarienummer RS 1033-2013

Beslut

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande:

1. Dosdispensering av läkemedel är en sådan tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som omfattas av artikel 106.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt mm (funktionsfördraget).
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att tillse att uppdraget att leverera tjänsten dosdispensering fullgörs.

Beslut för egen del:

1. Regionstyrelsens ordförande får mandat att sluta avtal med Apotekstjänst AB under följande förutsättningar:
 - a. Retroaktiv ersättning för tiden 2013-05-15 – 2013-10-31 får maximalt uppgå till 6 790 000 kr,
 - b. Ersättning för tiden 2013-11-01 - 2015-05-15 får maximalt uppgå till ytterligare 1 kr per dosdygn och därutöver 385 000 kr per månad,
 - c. Dessa prisjusteringar får endast ske under förutsättning av att Apotekstjänst AB åtar sig att ej rikta ytterligare krav på ersättning.
 - d. Apotekstjänst AB accepterar föreslaget senast 2013-11-22 klockan 12.
2. Servicenämnden och regiondirektören får i uppdrag att skyndsamt påbörja ny upphandling avseende DOS-tjänsten

Sammanfattning av ärendet

Under tiden då det rådde apoteksmonopol ansvarade Apoteket AB även för tjänsten att dosdispensera läkemedel. I Västra Götalandsregionen är det ca 35 000 patienter som får dos. Dessa patienter bor både i särskilda boenden hos kommunerna och i hemmet. Dos-dispenserade läkemedel är av vital betydelse för dessa patienter och måste säkerställas ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

Vid avregleringen av apoteksmarknaden skulle dostjänsten upphandlas. Detta skedde gemensamt av Västra Götalandsregionen och Region Halland. Bolaget som vann upphandlingen var Apotekstjänst Sverige AB (nedan Apotekstjänst). Avtalsstart var 2013-05-15.

I slutet av juli 2013 befann sig Apotekstjänst i en akut likviditetskris. Västra Götalandsregionen och Region Halland beslutade att gemensamt förskotta 25 mnkr till bolaget. Apotekstjänst har nu återigen avisat likviditetsproblem. Apotekstjänst menar också att de genom nuvarande avtal inte har täckning för sina kostnader för avtalet. Efter förhandlingar har

Justerare: 	Justerare: 		Rätt utdraget intygar: Frida Bjurström
---	---	--	---

Protokoll från regionstyrelsen, 2013-11-19

Västra Götalandsregionen och Region Halland erbjudit bolaget att justera priset med ca 1,38 per dygn. Bolaget har avvisat detta som en för låg prisjustering.

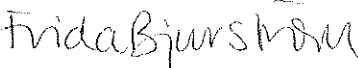
Regionkansliet bedömer att det finns förutsättningar att tillämpa artikel 106.2 i funktionsfördraget beträffande leverantören av tjänsten dosdispensering av läkemedel. Beslut bör därför fattas av regionfullmäktige att dosdispensering av läkemedel är en sådan tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som anges i artikel 106.2 i funktionsfördraget, varefter avtal bör träffas med leverantör om fullgörande av tjänsten.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande 2013-11-18

Regionstyrelsens beslut för egen del skickas till

Joakim Björck
Lars Hillerström
Lina Kolsmyr
Monica Almén
Karin Lendenius
Servicenämnden

Justerare: 	Justerare: 		Rätt utdraget intygar:
---	---	--	--

Tjänsteutlåtande

Datum 2013-11-18

Diarienummer RS 1033-2013

Förvaltning/enhet

Handläggare: Lars Hillerström

Telefon: 0706-95 07 69

E-post: lars.hillerstrom@vgregion.se

Till Regionstyrelsen

Dispenserade dosläkemedel

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att

1. Dosdispensering av läkemedel är en sådan tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som omfattas av artikel 106.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt mm (funktionsfördraget)
2. Uppdra till regionstyrelsen att tillse att uppdraget att leverera tjänsten dosdispensering fullgörs

Regionstyrelsen beslutar för egen del

1. Regionstyrelsens ordförande får mandat att sluta avtal med Apotekstjänst AB under följande förutsättningar:
 - a. Retroaktiv ersättning för tiden 2013-05-15 – 2013-10-31 får maximalt uppgå till 6 790 000 kr,
 - b. Ersättning för tiden 2013-11-01 - 2015-05-15 får maximalt uppgå till ytterligare 1 kr per dosdygn och därutöver 385 000 kr per månad,
 - c. Dessa prisjusteringar får endast ske under förutsättning av att Apotekstjänst AB åtar sig att ej rikta ytterligare krav på ersättning.
 - d. Apotekstjänst AB accepterar förslaget senast 2013-11-22 klockan 12.
2. Uppdra till servicenämnden och regiondirektören att skyndsamt påbörja ny upphandling avseende DOS-tjänsten

Sammanfattning av ärendet

Under tiden då det rådde apoteksmonopol ansvarade Apoteket AB även för tjänsten att dosdispensera läkemedel. I Västra Götalandsregionen är det ca 35 000 patienter som får dos. Dessa patienter bor både i särskilda boenden hos kommunerna och i hemmet. Dosdispenserade läkemedel är av vital betydelse för dessa patienter och måste säkerställas ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

Vid avregleringen av apoteksmarknaden skulle dostjänsten upphandlas. Detta skedde gemensamt av Västra Götalandsregionen och Region Halland. Bolaget som vann upphandlingen var Apotekstjänst Sverige AB (nedan Apotekstjänst). Avtalsstart var 2013-05-15.

I slutet av juli 2013 befann sig Apotekstjänst i en akut likviditetskris. Västra Götalandsregionen och Region Halland beslutade att gemensamt förskotta 25 mnkr till bolaget. Apotekstjänst har nu återigen aviserat likviditetsproblem. Apotekstjänst menar också att de genom nuvarande avtal inte har täckning för sina kostnader för avtalet. Efter förhandlingar har Västra götalandregionen och Region Halland erbjudit bolaget att justera priset med ca 1,38 per dygn. Bolaget har avvisat detta som en för låg prisjustering.

Regionkansliet bedömer att det finns förutsättningar att tillämpa artikel 106.2 i funktionsfördraget beträffande leverantören av tjänsten dosdispensering av läkemedel. Beslut bör därför fattas av regionfullmäktige att dosdispensering av läkemedel är en sådan tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som anges i artikel 106.2 i funktionsfördraget, varefter avtal bör träffas med leverantör om fullgörande av tjänsten.

Bakgrund

Dosdispensering av läkemedel är en tjänst som används av ca 180 000 personer i Sverige, varav ca 35 000 personer i Västra Götaland. Dosdispenseringen innebär att individens läkemedel maskinellt förpackas i påsar som innehåller de läkemedel som personen ska ta vid ett och samma tillfälle. Hanteringen av dospåsarna sker främst genom hemtjänsten för de äldre personer som bor hemma eller i kommunernas särskilda boenden.

Innan apoteksmarknaden omreglerades och konkurrensutsattes tillhandahölls tjänsten att dosdispensera läkemedel av Apoteket AB, som ägs av staten. Samtliga landsting och regioner har tidigare haft avtal med Apoteket AB om dosdispensering av läkemedel till patienter inom öppenvård. Det sista ordinarie avtal VGR tecknade med Apoteket AB gällde från och med den 1 januari 2011 till och med den 31 december 2012. På Regeringens initiativ inleddes år 2010 arbetet med att konkurrensutsätta tjänsten med målet om en konkurrensutsättning år 2012. Som en övergångslösning tecknades avtal med Apoteket AB från och med den 1 januari 2013 till och med den 15 juni 2013, i syfte att reglera fortsatta leveranser av dosdispenserade läkemedel samtidigt som landstingen och regionerna gavs tid att förbereda och genomföra en konkurrensutsättning av dostjänsten genom en offentlig upphandling.

Upphandlingen

En arbetsgrupp inom SKL arbetade fram en mall till förfrågningsunderlag för tjänsten som sedan skulle anpassas efter lokala förutsättningar. I förfrågningsunderlaget anges att dos-leverantören erhåller en avgift per dosdygn samt ersättning för de läkemedel som dispenserar. Läkemedelsmarginalen är ca 15 – 17 %. Landstingen beslöt att upphandla tjänsten i olika kluster. Västra Götalandsregionen och Region Halland bildade ett kluster.

År 2012 genomfördes en annonserad upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) av den maskinella dosdispenseringen av ordinerade läkemedel för

öppenvård samt leverans av dessa till apotek och/eller avhämtningsställen. Upphandlingen genomfördes med ett förenklat förfarande enligt LOU där Region Halland lämnade fullmakt till VGR:s inköpsfunktion att genomföra upphandlingen.

Fyra företag lämnade anbud enligt nedan:

Apotekstjänst Sverige AB	1,74 kr/dosdygn
Specialistapoteket Sverige AB	2,94 kr/dosdygn
Svensk DOS AB	3,16 kr/dosdygn
Apoteket AB	3,50 kr/dosdygn

Den 1 juni 2012 fattade regionerna tilldelningsbeslut där Apotekstjänst Sverige AB tilldelades kontraktet efter en utvärdering enligt lägsta pris. Ett ramavtal enligt 5 kap 4 § LOU tecknades mellan VGR och Apotekstjänst den 19 respektive den 20 september 2012 för perioden den 15 maj 2013, med full drift/leverans senast den 15 juni 2013, till och med den 14 maj 2015. I avtalet anges att avtalet kan förlängas helt eller delvis flera gånger upp till 24 månader.

Avtalet innebar att Västra Götalandsregionen skulle minska sin kostnad för tjänsten att dosdispensera läkemedel med ca 50 – 60 mnkr per år.

Prishöjning den 29 november 2012

Dospatienterna i VGR och Region Halland har en läkemedelsanvändning som motsvarar ca 580 olika artiklar. I de dosmaskiner som Apotekstjänst använder finns enligt uppgift plats för 384 olika artiklar. Det innebär att alla läkemedel som används inte kan finnas i kassetter utan behöver hanteras via conveyorbriklar. Läkemedel som saknar brytningstillstånd eller som doseras som halva tabletter får inte heller ligga i kassetter även om volymen är stor.

Vid analys av sortimentet visade det sig att det behövdes fler conveyorbriklar. Maskinernas utrustning behövde således kompletteras för att klara av att dispensera antalet artiklar som VGR:s patienter skulle behandlas med. Detta föranledde en ökad ersättning med 0,10 kr/dosdygn. I avtalet angavs också att förhandlingar skulle ske angående den eventuellt rörliga kostnaden på grund av att fler artiklar dispenserades.

Apotekstjänsts likviditetsproblem

Apotekstjänst aviserade i juli 2013 att bolaget hade likviditetssvårigheter och att bolaget inte kunde betala de fakturor till läkemedelsgrossisterna som förföll den 30 juli 2013 utan ett förskott från regionerna. Leveranserna av läkemedel till bolaget skulle då omedelbart upphöra och därmed också leveranser av dosläkemedel till ca 35 000 patienter i Västra Götaland och ca 6 000 patienter i Region Halland. Regionerna hade endast en mycket kort tid på sig för att ta ställning till hur distributionen skulle lösas utan att patienterna skulle drabbas. Alternativ som att bedriva läkemedelsdispenseringen i egen regi eller att direktupphandla annan leverantör övervägdes men bedömdes vara omöjliga att genomföra.

Regionerna ställde upprepade frågor om bolagets möjligheter att erhålla banklån, lån från moderbolaget eller få utsträckt kredittid från läkemedelsgrossisterna för att hantera sin likviditetsbrist. Enligt Apotekstjänst var dessa alternativ inte möjliga. Med hänsyn till patientsäkerheten för så många patienter beslutade regionerna att utge ett förskott om

sammanlagt 25 miljoner kronor, varav VGR utgav 21,5 miljoner kronor, mot framtida leveranser av tjänster enligt ovan nämnda avtal. Västra Götalandsregionen skulle därefter ha full och oinskränkt insyn i Apotekstjänsts verksamhet och Apotekstjänst ägare fick också gå i personlig solidarisk borgen 2 mnkr för Apotekstjänsts åtagande enligt avtalet.

Trots den av regionerna förskottade ersättningen har Apotekstjänst gjort gällande fortsatta likviditetssvårigheter. Den 16 september 2013 uppmanade Apotekstjänst regionerna att förhandla i vissa ersättningsfrågor. Trots att regionerna svarat att de anser sig förhindrade att förhandla med Apotekstjänst har bolaget på nytt den 25 oktober 2013 begärt ersättning för tjänster och uppstartskostnader som bolaget anser ligger utanför vad som avtalats mellan parterna. Apotekstjänst har uppgett att tjänsteutbudet vad avser dosdispenseringen måste reduceras om inte regionerna och Apotekstjänst kommer överens om ytterligare ersättning. Västra Götalandsregionen har meddelat Apotekstjänst att bolaget har leveransskyldighet av dostjänsten enligt ingångna avtal.

Västra Götalandsregionen har tillsammans med Region Halland träffat företrädare för Apotekstjänst vid flera tillfällen och vid telefonmöten. Västra Götalandsregionen har en betalningsvilja med ytterligare ca 1,38 kr/dosdygn från november 2013. Dessa tjänster är ersättning för ytterligare dispenserade läkemedel med 1 kr/dosdygn, ersättningsdoser, fax utöver avtal samt registerhållning. För tiden innan den 31 oktober 2013 är Västra Götalandsregionen beredd att betala en engångsersättning om 6,8 mnkr. Apotekstjänst kan därmed inte framställa ytterligare retroaktiva krav på regionen med anledning av ovanstående upphandling och avtal.

Återstående avtalstid för avtalet med Apotekstjänst är cirka 18 månader. En ny upphandling bör starta omedelbart och bedrivs skyndsamt.

7-klövern landstingen

Apotekstjänst vann även upphandlingen i 7-klövern landstingen. Avtalat pris är 4,19 kr / dosdygn samt en indexreglering på 35 öre per DOS dygn totalt 4,54 kr / dosdygn. 7-klövern hade avtalsstart 2013-10-01. Till detta betalar 7-klövernlandstingen ytterligare 65 öre per dos-dygn under protest till Apotekstjänst. I 7-klövern landstingen finns ca 40 000 patienter som har dosdispenserade läkemedel. Apotekstjänst har därmed ca 45 % av marknaden för dosdispenserade läkemedel.

Artikel 106 i funktionsfördraget

En rättsutredning har gjorts av Region Hallands juridiska ombud, som bedömt att förutsättningar föreligger att tillämpa artikel 106.2 i funktionsfördraget beträffande leverantören av tjänsten att tillhandahålla dosdispenserade läkemedel. Vidare har bedömningen gjorts att tillämpningen av artikel 106.2 innebär att leverantören kan erhålla kostnadstäckning för sina kostnader för säkerställande av leveranserna av dosdispenserade läkemedel.

Ansvar för att tillhandahålla välfärdstjänster i Sverige ligger, såvitt avser bl.a. människors tillgång till bostäder, hälso- och sjukvård, avfallshantering och utbildning, på kommuner,

landsting och regioner. Inom EU betecknas sådana tjänster som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Nationella, regionala och lokala myndigheter har till följd av Lissabonfördraget fått ett stort frihetsutrymme att tillhandahålla, beställa och organisera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

Utförandet av tjänsterna sker många gånger huvudsakligen genom att privata aktörer står för det faktiska utförandet av verksamheten. Grundtanken är att företag som tillhandahåller sådana samhällsnyttiga tjänster inte ska förhindras att utföra sitt uppdrag på grund av EU:s fördragsregler, särskilt konkurrensreglerna.

I artikel 106.2 i funktionsfördraget anges att företag som har anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse ska vara underkastade reglerna i fördragen, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs.

Artikel 106.2 i funktionsfördraget tillåter åtgärder som begränsar tillämpningen av fördragets bestämmelser när dessa är nödvändiga för att det berörda företaget ska kunna fullgöra sina uppgifter av allmänt ekonomiskt intresse under godtagbara ekonomiska villkor. Skyldigheten att fullgöra en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse kan därför motivera en begränsning av konkurrensen och tillämpningen av reglerna om offentlig upphandling, som är ett utflöde av fördragsbestämmelserna.

Dosdispensering av läkemedel är en tjänst av vital betydelse för sammanlagt ca 41 000 patienter i Region Halland och Västra Götalandsregionen. Regionerna har enligt hälso- och sjukvårdslagens bestämmelser ansvaret för en god och säker vård av dessa patienter. Om tjänsten att leverera dosdispenserade läkemedel inte kan fullgöras kommer regionerna inte att kunna uppfylla de grundläggande kraven på att tillhandahålla patienterna en god och säker vård.

Med hänvisning till patientsäkerheten måste det säkerställas att de uppgifter som ingår i dosdispenseringstjänsten vid varje tidpunkt kan fullgöras. Sedan upphandlingen av dosdispenseringstjänsten genomfördes år 2012, i vilken fyra anbudsgivare inklusive Apotekstjänst lämnade anbud, har Specialistapoteket upphört med sin verksamhet och Apoteket AB börjat stänga ned delar av sin verksamhet. Med hänvisning till vad som anges ovan anser regionkansliet att dosdispensering av läkemedel är en sådan tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som anges i artikel 106.2 i funktionsfördraget och att det föreligger förutsättningar att tillämpa artikel 106.2 beträffande leverantören av tjänsten.

Beredning

Beredning av detta ärende har skett i samråd med ekonomiavdelningen och juridiska enheten på regionkansliet.

Regionkansliet och regionservice inköp bedömer att det inte finns förutsättningar att häva avtalet med Apotekstjänst.

Regionkansliet

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör

Joakim Björck
Ekonomidirektör